

AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇEVRE VE İKLİM EYLEMİ PROGRAMI 2021-2027

(LIFE PROGRAMI) BİLGİ NOTU

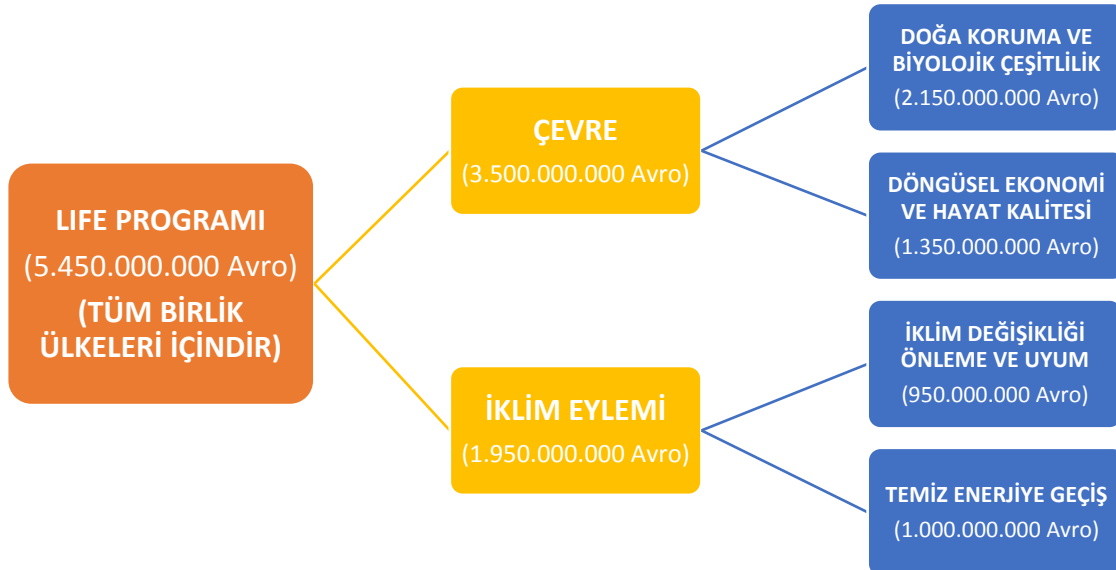
AMACI

Programın genel amacı, çevre kalitesini ve biyolojik çeşitliliği koruyarak temiz, düşük karbonlu, iklime dayanıklı bir ekonomiye geçişe katkıda bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nde 25 yılı aşkın süredir uygulanmakta olan program, çevre ve iklim eylemine özel tek programdır.

Programın üç özel amacı şunlardır:

- Birlik politikaları ve mevzuatının amaçlarına ulaşmak amacıyla, temiz enerjiye geçiş dâhil olmak üzere, çevre ve iklim eylemleri ile ilgili yenilikçi teknikleri ve yaklaşımları geliştirmek, denemek ve teşvik etmek; doğa ve biyolojik çeşitlilik konusundaki iyi uygulamalara katkıda bulunmak
- Kamu ve özel sektör kapasitesini geliştirme ve sivil toplumu içerme yoluyla yönetişimi geliştirmek dâhil olmak üzere, Birlik mevzuatı ve politikalarını geliştirme, uygulama, izleme ve icra etme
- Birlik mevzuatının ve politikasının uygulanması için sonuçları çoğaltarak, ilgili hedefleri diğer politikalara ve kamu ve özel sektör uygulamalarına entegre ederek, yatırımları harekete geçirerek ve finansmana erişimi geliştirerek, büyük çapta başarılı teknik ve politika ile ilgili çözümlerin dağıtımını hızlandırmak.

YAPISI

PROJE TANIMLARI

Stratejik doğa projeleri, Birliğin doğa ve biyoçeşitlilik hedeflerinin gerçekleştirilmesini destekleyen projelerdir. Bu projeler, mevcut kaynakları, doğanın ve biyolojik çeşitlilik hedeflerinin desteklenmesi için koordine etmeyi ve geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Stratejik bütünleşmiş projeler, Birliğin çevre, iklim veya temiz enerji mevzuatı veya politikaları gereği, Üye Devletlerin geliştirdiği bölgesel, çok bölgeli, ulusal veya ulus-ötesi ölçekte olan çevresel veya iklim stratejileri ile eylem planları için (örn. Nehir yönetimi planları, temiz hava planları vb.) uygulanan projelerdir. Paydaşların katılımına ve en az bir diğer Birlik fonu, ulusal veya özel fon kaynağının mobilizasyonu ile koordinasyonunun desteklenmesine önem verilmektedir.

Teknik yardım projeleri, LIFE 2021-2027'nin tüm hedeflerine ulaşmak amacıyla standart eylem projelerine katılma kapasitelerinin geliştirilmesini, stratejik bütünleşik projelerin hazırlanmasını, diğer Birlik finansal araçlarına erişim veya bu araçların sonuçlarının çoğaltılması için gerekli diğer önlemleri destekleyen projelerdir.

Standart eylem projeleri, programın özel hedefleri ile uyumlu olan, stratejik bütünleşmiş projeler, stratejik doğa projeleri veya teknik yardım projeleri dışındaki projelerdir.

LIFE Programı aynı zamanda, Birlik mevzuatının ve politikasının geliştirilmesine ve uygulanmasına katılan ve öncelikle, temiz enerji geçişi dâhil olmak üzere, çevre veya iklim eylemi alanında aktif olan kar amacı gütmeyen kuruluşlar için **işletme hibeleri (operating grants)** sağlayabilmektedir.

EŞ FİNANSMAN

Programa katılım için **ülke katkısı ödenecektir**. Aynı zamanda; son program tüzüğünde henüz net olmamakla beraber proje başına **eş-finansman oranlarının çok yüksek olduğu** görülmektedir.

Ortalama %40-%45 eş-finansman oranlarından bahsedilmektedir. *(Sadece doğa projeleri için %25'e kadar inebilir)*

ULUSAL İRTİBAT NOKTALARI

LIFE şu anda Avrupa Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü, Avrupa Komisyonu İklim Genel Müdürlüğü ve Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) Yürütme Ajansı (EASME) tarafından doğrudan yönetimle uygulanmaktadır.

LIFE Programına katılan ülkelerde Ulusal İrtibat Noktalarının kurulması ve işletilmesi için tek tip bir yaklaşım yoktur. Aynı kurumun farklı bölümlerinin, farklı LIFE konularını (Doğa ve Biyo-çeşitlilik, Çevre Politikası ve Yönetişim, Bilgi ve İletişim ve İklim Eylemi gibi) koordine ettiği durumlar vardır. Birkaç kurumun LIFE'ın ulusal koordinasyonunu üstlendiği örnekler arasında ise Danimarka (Çevre ve Gıda Bakanlığı ve Enerji, Kamu Hizmetleri ve İklim Bakanlığı), Macaristan (Tarım Bakanlığı, Doğa Koruma ve Çevre Geliştirme Bakanlığı, Tarım Bakanlığı Yenilik ve Teknoloji, İklim Politikası Bölümü) veya Hollanda (Tarım, Doğa ve Gıda Kalitesi ve Altyapı ve Su Yönetimi Bakanlığı) sayılabilir.